

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku M.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 marca 2012 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 3 sierpnia 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2011 r., Sąd Apelacyjny zmienił, na skutek apelacji strony pozwanej - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 grudnia 2009 r. i oddalił odwołanie wnioskodawczynie M. S. od decyzji organu rentowego z dnia 6 maja 2009 r., odmawiającej przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, wobec niespełnienia przesłanek określonych w art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). W ocenie Sądu Apelacyjnego, opinie biegłych lekarzy dermatologa i alergologa powołanych przez Sąd pierwszej instancji koncentrowały się na istnieniu choroby zawodowej, nie rozstrzygając kwestii niezdolności do pracy

wnioskodawczyni w związku z tą chorobą. Sąd drugiej instancji uzupełnił postępowanie dowodowe, dopuszczając dowód z opinii biegłego lekarza z zakresu medycyny pracy i dermatologa celem ustalenia czy wnioskodawczyni (mająca przyznane prawo do renty w związku z chorobą zawodową od dnia 1 listopada 2008 r. do dnia 31 października 2010 r.) po tym dniu jest nadal niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji w związku z chorobą zawodową. Wobec jednoznacznej oceny biegłych wyrażonej w opiniach, Sąd drugiej instancji orzekł, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a tym samym nie spełniła przesłanek do uzyskania dochodzonego świadczenia.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pełnomocnik wnioskodawczyni i zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 12 ust. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 6 ust 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.), oraz przepisów postępowania - art. 233 i 382 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono potrzebą wykładni „art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zakresie wykładni pojęcia – niezdolność do pracy”, oraz wykładni art. 382 k.p.c. w kwestii „zakresu w jakim Sąd drugiej instancji może przeprowadzić postępowanie dowodowe i zakresu w jakim to postępowanie może stać się podstawą orzeczenia Sądu drugiej instancji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie

organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa (tak jak w ocenianej skardze), konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej

propozycji interpretacyjnej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, niepublikowane, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, niepublikowane, czy też z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany. Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5). W okolicznościach sprawy natomiast, uzasadnienie skargi kasacyjnej w istocie sprowadza się do polemiki z poczynionymi na podstawie opinii biegłych ustaleniami Sądu drugiej instancji, co do zdolności wnioskodawczynie do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Wnioski biegłych powołanych przez Sąd drugiej instancji wyrażone w konkluzji opinii były zgodne, a wobec zastrzeżeń co do opinii biegłego, Sąd dopuścił dodatkowo dowód z uzupełniającej ustnej opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, który podtrzymał swoją wcześniejszą ocenę stanu zdrowia wnioskodawczynie. W sprawie – wbrew twierdzeniom skargi - nie zachodzi potrzeba dokonania wykładni art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, definiującego niezdolność do pracy, ale w istocie zastosowania tych przepisów, a to prawidłowo uczynił Sąd drugiej instancji, uwzględniając opinie biegłych lekarzy, z których wynikało, że wnioskodawczynie nie jest obecnie osobą niezdolną do pracy, a zatem niespełniła przesłanek określonych w art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na temat pojęcia niezdolności do pracy, stanowiącej przesłankę nabycia uprawnień rentowych Sąd Najwyższy wypowiadał się wielokrotnie, generalnie uznając, iż istnienie schorzeń powodujących konieczność pozostawania w stałym leczeniu nie stanowi samodzielnej przyczyny uznania częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy,

choć w pewnych okresach wymaga czasowych zwolnień lekarskich (por. przykładowo wyrok z dnia 24 sierpnia 2010 r., I UK 64/10 - *LEX nr 653663*, czy wyrok z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 125/08 - niepublikowany, w którym przyjęto, że upośledzenie organizmu nie jest wystarczającą przesłanką przyznania renty, w sytuacji, gdy mimo tego upośledzenia możliwe jest podjęcie dotychczasowej pracy i systematyczne leczenie schorzenia).

Nie znajduje także uzasadnienia wskazana w uzasadnieniu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzeba wykładni art. 382 k.p.c. Przepis ten w powiązaniu z art. 381 określa podstawę rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji. Z regulacji tej wynika, że sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym, co oznacza uprawnienie tego sądu do ewentualnego uzupełnienia ustaleń faktycznych zależnie od potrzeby. Postępowanie dowodowe sąd ten przeprowadza wówczas, gdy jest to celowe w okolicznościach sprawy, tak jak w ocenianej sprawie. Dotyczy to także dowodu z opinii biegłych - art. 278 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1997 r., II UKN 131/97, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 100).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.